

[Ministeren for handel, industri og søfart.] ved det foreslås, at loven får gyldighed for en 5-årig periode. De hidtidige love om foranstaltninger til fremme af danske erhvervsinteresser har været givet for en 2-årig periode. Fra erhvervsside har man imidlertid peget på det ønskelige i, at denne lovgivning gives for et noget længere tidsrum ad gangen, for at erhvervene kan blive sat i stand til på længere sigt at tilrettelægge deres produktions- og eksportvirksomhed på grundlag af de støtteforanstaltninger, som lovforslaget giver adgang til.

Med disse bemærkninger tillader jeg mig at anbefale lovforslaget til hurtig og velvillig behandling i det høje ting.

Arbejds- og socialministeren (Poul Sørensens): Jeg skal herved tillade mig for det høje ting at fremsætte forslag til lov om husmoderafløsning.

I den gældende lov nr. 175 af 12. april 1949 er det i § 8, stk. 1, bestemt, at loven efter 2 års forløb skal optages til revision. Loven trådte i kraft 1. oktober 1949, og disse 2 år er altså nu forløbet. Inden udarbejdelsen af det foreliggende forslag har arbejds- og socialministeriet imidlertid måttet tilvejebringe nærmere oplysninger om erfaringerne i den forløbne tid, og der har måttet foretages en bearbejdelse af disse oplysninger. Det har derfor først nu været muligt at forelægge forslaget.

Såvel af besvarelsenerne af et spørgeskema, vi fra ministeriet har udsendt til kommunerne, som af udtalelser, vi har indhentet fra de kommunale organisationer og andre, har jeg indtryk af, at der på de fleste områder er tilfredshed med den ordning, der er etableret ved loven. Jeg kan til belysning heraf nævne, at der den 31. august 1951 var indført husmoderafløsning i 417 af kommunerne, og herunder i de fleste købstadkommuner, og jeg kan nævne, at den refusionsberettigede udgift i regnskabsåret 1950—51 har været knap 8,3 mill. kr. Heraf har statskassen refunderet halvdelen, altså godt 4,1 mill. kr., og den fælleskommunale udligningsfond $\frac{4}{10}$ af resten, altså ca. 1,6 mill. kr.

Efter de indhentede oplysninger og udtalelser har der dog vist sig at være grund til at overveje, om man fortsat skal kræve, at de ansatte husmoderafløsere skal have gennemgået en særlig uddannelse. Den gældende lov forudsætter, at der stilles et sådant krav, men indeholder dog samtidig hjemmel til at fastsætte regler om en over-

gangsordning fra de husmoderafløsningsordninger, der fandtes før denne lov. I medfør heraf har kommunerne som en midlertidig ordning kunnet ansætte ikke-uddannede husmoderafløsere, der får lavere løn end de uddannede, og pr. 31. august 1951 var for hele landet ialt 55 pct. af de ansatte husmoderafløsere ikke-uddannede.

Af de udtalelser, ministeriet har indhentet, fremgår det, at der i et vist omfang er ønske om at slippe for kravet om uddannelse, ikke blot i den overgangstid, der nødvendigvis må gå, inden der kan være uddannet tilstrækkeligt mange, men også som en varig ordning. Dette ønske anføres i første række for de mindre kommuners vedkommende. I disse kommuner er der i reglen ikke så stort behov for husmoderafløsning, at man kan beskæftige en afløser konstant hele året igennem, og det kan derfor føles urimeligt, om det kræves, at pågældende skal have haft udgift til en særlig uddannelse. Hertil kommer, at der ofte er mulighed for, at man kan antage en kvinde fra egnen, der er kendt som en dygtig husmoder, og til hvem man derfor har den tillid, at hun allerede er kvalificeret nok. I sådanne tilfælde ville det efter min mening føles ganske unaturligt, om vedkommende kvinde skulle sendes bort fra kommunen på 3 måneders kursus til en særlig uddannelse.

Men også fra større kommuner er der fremført betænkeligheder ved at gennemføre et ubetinget krav om en uddannelse. Fra disse kommuner er det således anført, at behovet for husmoderafløsning svinger efter årstiden, der jo betinger en meget forskellig sygelighed i befolkningen. Dette svingende behov medfører vanskeligheder med hensyn til at holde de ansatte husmoderafløsere tilstrækkeligt beskæftiget hele året igennem, og det er ofte umuligt at tilbyde så varig en beskæftigelse, at den opvejer en udgift til uddannelse.

Endelig er det fra flere sider anført, at den hidtil krævede uddannelsestid på 3 måneder er for lang, og at man skulle kunne klare sig med en væsentlig kortere tid.

Ved overvejelserne af hele dette spørgsmål vil det efter min opfattelse være rigtigst at tage som udgangspunkt, at man med sindsro kan overlade kommunalbestyrelserne afgørelserne i langt flere spørgsmål end hidtil, uden at centraladministrationen skal kunne blande sig deri. Og ud fra disse synspunkter må husmoderafløsningen så ubetinget anses for en opgave,